

LEONARDO SCIASCIA

A ciascuno il suo

แกต๋องตาย

เลโอนาร์โด ซัชซา เขียน
นันทวรรณ ชาลยประเสริฐ แปล

อ่านฉิทาลี

พฤศจิกายน 1965 อิตาลี คัลวีโนเขียนจดหมายถึง เลโอนาร์โด ซัชซาเกี่ยวกับนวนิยายเรื่อง *A ciascuno il suo* ว่า “ผมอ่านงานของคุณแล้ว เป็นนวนิยาย สืบสวนที่ไม่ใช่นวนิยายสืบสวน แต่ผมอ่านด้วยความ สนุกเหมือนอ่านนวนิยายสืบสวน ยิ่งกว่านั้นยังได้เห็น นวนิยายสืบสวนถูกรื้อโครงสร้าง หรือพูดอีกอย่างก็คือ ได้เห็นว่า เป็นไปไม่ได้ที่จะเขียนนวนิยายสืบสวนเกี่ยวกับ สังคมของคนซิซิลี” นวนิยายเรื่องนี้ตีพิมพ์ครั้งแรกใน อิตาลีปี 1966

แกต๋องตาย

โปรดอย่าคิดว่า ข้าพเจ้าจะไขความลับ
หรือเขียนนวนิยาย
เอ็ดการ์ อัลลัน โป, *ฆาตกรรมที่ถนนม็อร์ก*

จดหมายฉบับนั้นนำจ่ายเที่ยวบาย บุรุษไปรษณีย์วางมัดแผ่นปลิวโฆษณาหลากสีลงบนเคาน์เตอร์ก่อนเช่นเคย จากนั้นจึงวางจดหมายลงอย่างระมัดระวัง รวากับว่ามันอาจจะเปิดขึ้นมาได้ ซองจดหมายสีเหลือง ที่อยู่ผู้รับพิมพ์บนกระดาษสีเหลี่ยมสีขาวแผ่นเล็กๆ ติดกาวบนซอง

“จดหมายนี้ผมไม่ชอบเลย” บุรุษไปรษณีย์พูด

เกสซ์กรเงยหน้าขึ้นจากหนังสือพิมพ์ ถอดแว่นตาถามด้วยความรำคาญระคนอยากรู้ “มีอะไร”

“ผมบอกว่า จดหมายนี้ผมไม่ชอบเลย” เขาใช้นิ้วชี้เย็บจดหมายบนเคาน์เตอร์หินอ่อนไปทางเกสซ์กรซ้าๆ

เกสซ์กรก้มมองโดยไม่แตะต้อง จากนั้นเงยหน้าสวมแว่นตา แล้วมองใหม่

“ทำไมถึงไม่ชอบ”

“จดหมายหย่อนตู้ที่นี่ เมื่อคืนหรือไม่กี่ตอนเช้าตรู่ และที่อยู่ก็ตัดมาจากหัวกระดาษของร้านขายยา”

“จริงด้วย” เกสซ์กรตรวดดู แล้วจ้องมองบุรุษ-
ไปรษณีย์ด้วยท่าทางอึดอัดและไม่สบายใจ รวากับบรอ
คำอธิบายหรือการตัดสินใจ

“จดหมายไม่ลงชื่อผู้ส่ง” บุรุษไปรษณีย์บอก

“จดหมายไม่ลงชื่อผู้ส่ง” เกสซ์กรพูดตาม เขายัง
ไม่ได้แตะต้องมัน แต่มันได้ทำให้ชีวิตครอบครัวของเขา
แตกสลายเสียแล้ว มันพาดเปรี้ยงดังสายฟ้า โดนผู้หญิง
คนที่กำลังเตรียมมอบเนื้อลูกแพะอยู่ในครัว จนเธอมอด
ไหม้เป็นเจ้าถ่าน เธอไม่ใช่ผู้หญิงสวย ค่อนข้างปล่อยเนื้อ
ปล่อยตัว และเริ่มร่วงโรยแล้ว

“ที่นี่มีคนนิสัยเสียชอบส่งจดหมายไม่ลงชื่ออยู่เรื่อย”
บุรุษไปรษณีย์ว่า เขาวางกระเป๋าไว้บนเก้าอี้แล้วยืนพิง
เคาน์เตอร์ รอให้เกสซ์กรเปิดจดหมาย เขานำจดหมาย
ฉบับนั้นมาส่งในสภาพเรียบร้อย ไม่ได้เปิดดูก่อน (เป็น
ธรรมดาว่าต้องรอบคอบเต็มที่) เขามั่นใจในความซื่อและ
อริยาศยานดีของผู้รับ ‘ถ้าเขาเปิดจดหมายแล้วพบว่า เป็น
เรื่องชู้สาว เขาจะไม่บอกอะไรเลย แต่ถ้าเป็นจดหมายชู้
หรือเรื่องอื่น เขาจะให้ฉันดูด้วย’ ไม่ว่าจะอย่างไร บุรุษ-
ไปรษณีย์ก็จะไม่ไปไหนจนกว่าจะรู้เรื่อง เขามีเวลา

“จดหมายไม่ลงชื่อผู้ส่ง ถึงฉันอย่างนั้นรี” เกสซ์กร

เอ่ยถามหลังจากเงยบไปนาน น้ำเสียงทั้งแปลกใจและไม่พอใจ แต่ท่าทางกลับตื่นตระหนก เขาเหลออхла หน้าซีด เหงื่อผุดเหนื่อริมฝีปาก ส่วนบุรุษไปรษณีย์นอกจากจะอยากรู้จนตัวสั่นแล้ว ยังแปลกใจและไม่พอใจด้วยเหมือนกัน เพราะเกสซ์กรเป็นคนดี จริ่งใจ เป็นกันเอง ให้ทุกคนเชื่อยาในร้าน และที่ดินในชนบทซึ่งเป็นสินเดิมของภรรยา เขาก็ปล่อยให้ชาวไร่ชาวนาทำกินตามสะดวก ส่วนผู้เป็นภรรยา นั้นบุรุษไปรษณีย์ไม่เคยได้ยินใครเอ่ยถึงเธออย่างเสียๆ หายๆ เลย

ฉับพลันเกสซ์กรก็ตัดสินใจ เขาหยิบจดหมาย เปิดซอง แล้วคลี่แผ่นกระดาษ บุรุษไปรษณีย์เห็นสิ่งที่เขาคาดไว้แล้ว ข้อความในจดหมายประกอบขึ้นจากคำที่ตัดมาจากหนังสือพิมพ์

เกสซ์กรรู้สึกเหมือนดื่มยาขม ข้อความมีสองบรรทัด เขาอ่านจบแล้วอุทานว่า “ตายละ” แต่ด้วยความโล่งอกและเหมือนจะสนุก

บุรุษไปรษณีย์คิดอยู่ในใจว่า “ไม่ใช่เรื่องซู้สาว” เขาถามว่า “อะไรหรือครับ จดหมายซู้ไหม?”

“จดหมายซู้” เกสซ์กรตอบพลางยื่นจดหมายให้เขา บุรุษไปรษณีย์รับคว้าไปอ่านเสียงดัง

“จดหมายฉบับนี้เป็นคำพิพากษาประหารชีวิตแก
แกต้องตายเพราะสิ่งที่แกก่อไว้”

เขาพับจดหมายวางลงบนโต๊ะ “เรื่องล้อเล่นนะ”
เขาพูด และเขาก็คิดอย่างนั้นจริงๆ

“แกคิดว่าเป็นเรื่องล้อเล่นหรือ” เกสซ์กรถามด้วย
ความวิตกเล็กน้อย

“ถ้าไม่ใช่เรื่องล้อเล่นแล้วจะเป็นอะไรล่ะครับ คน
บางคนก็อยู่ไม่สุข ชอบล้อเล่นอะไรแบบนี้ นี่ไม่ใช่
ครั้งแรกหรอกนะ ทางโทรศัพท์ก็มี”

“จริงสิ” เกสซ์กรตอบ “เคยเกิดขึ้นกับฉันเหมือนกัน
โทรศัพท์ดังตอนกลางคืน ฉันไปรับ แล้วก็ได้ยินเสียง
ผู้หญิงถามว่า หมาหายหรือเปล่า เธอเจอตัวหนึ่ง สีฟ้า
ปนชมพู มีคนบอกเธอว่าเป็นหมาของฉัน เรื่องล้อเล่นนะ
แต่ว่าฉันมันจดหมายอยู่เอาชีวิตนะ”

“ก็เหมือนกันนั่นแหละครับ” บรูซไปรษณีย์ยืนยัน
เยี่ยงผู้สันตกระณี เขาหยิบกระเป๋า เตรียมตัวจะไป “อย่า
เก็บมาคิดเลยครับ” เขาบอกเป็นการลา

“ไม่คิดหรอก” เกสซ์กรตอบเมื่อบรูซไปรษณีย์ออกไป
ไปแล้ว แต่เขาคิด ถ้าเป็นเรื่องล้อเล่นก็ถือว่าแรง ถ้า
เป็นเรื่องล้อเล่นนะ... แต่ถ้าไม่ใช่แล้วจะเป็นอะไรได้ล่ะ

เขาไม่เคยมีเรื่องมีราวกับใคร ไม่ได้เล่นการเมือง ไม่เคย
คุยเกี่ยวกับการเมืองเลยเสียด้วยซ้ำ และการลงคะแนน
เสียงเลือกตั้งของเขาก็เป็นความลับสำหรับทุกคนจริงๆ
ในการเลือกตั้งระดับชาติเขาเลือกพรรคสังคมนิยมตาม
ธรรมเนียมในครอบครัวและความทรงจำในวัยหนุ่ม ส่วน
ระดับท้องถิ่นเขาเลือกพรรคคริสเตียนเดโมแครต ทั้งนี้
ก็เพื่อเมืองของเขา เพราะเมื่อพรรคคริสเตียนเดโมแครต
มาบริหารจะสามารถดึงอะไรจากรัฐบาลมาได้บ้าง และ
ดูแลภาษีเกี่ยวกับรายได้ของครัวเรือนซึ่งพรรคฝ่ายซ้าย
พูดว่าจะเก็บ เขาไม่เคยถกเถียงกับใครเลย พวกฝ่ายขวา
คิดว่าเขาเป็นฝ่ายขวา พวกฝ่ายซ้ายก็คิดว่าเขาเป็นฝ่าย
ซ้าย นอกจากนั้นการปวดหัวกับเรื่องการเมืองยังทำให้
เสียเวลาเปล่าๆ ใครไม่ตระหนักเรื่องนี้ก็คงเป็นเพราะมี
ผลประโยชน์ หรือไม่ก็ตาบอดมาตั้งแต่เกิด ตัวเขานั้นมี
ชีวิตอยู่อย่างสงบสุข และเรื่องนี้ก็คงเป็นเหตุผลประการ
เดียวที่ทำให้มีคนส่งจดหมายฉบับนั้นมาถึงเขา พวกคน
เกียจคร้านและคอยคิดร้ายต่อคนอื่น พอเห็นใครมีชีวิต
สงบสุขมาก ๆ ก็อยากก่อแค้นและแกล้งให้ตกใจเล่น
หรือเขาอาจต้องหาเหตุผลอื่นจากสิ่งเดียวที่เขาหลงใหล
นั่นคือการล่าสัตว์ เป็นที่รู้กันว่านักล่าสัตว์นั้นขี้ฉ้อฉล

รียา แคร์เรามีเฟอร์เร็ตหรือสุนัขเก่งๆ สักตัว นักร้องล่าสัตว์
ทั้งเมืองก็จะเกลียดเราแล้ว แม้แต่คนที่สนิทสนมกับเรา
ไปล่าสัตว์ด้วยกัน และตกค้ำก็มารวมกลุ่มกันที่ร้านขายยา
ทุกวัน เกิดเหตุสุนัขล่าสัตว์ถูกวางยาในเมืองนี้หลายครั้ง
ตัวที่เก่งกล้าสามารถกว่าตัวอื่นๆ ถ้าตอнокๆ เจ้าของ
อาจหาญปล่อยมันเดินเล่นในจัตุรัสสักครู่ ก็อาจเจอมัน
นอนตัวขดงอเพราะฤทธิ์สตริกนิน อาจมีคนคิดเชื่อมโยง
สตริกนินกับร้านขายยากี้ได้ ใครจะไปรู้ แต่ไม่เป็นกรรมเลย
ทุกคนรู้ว่าไม่เป็นกรรม เพราะสำหรับเภสัชกรรมมันโนแล้ว
สุนัขศักดิ์สิทธิ์ดั่งเทพเจ้า โดยเฉพาะอย่างยิ่งตัวที่เก่งเป็น
เลิศไม่ว่าจะเป็นของเขหรือของเพื่อนฝูงก็ตาม สุนัขของ
เขานั้นปลอดภัยจากยาพิษ เขามีทั้งหมด 11 ตัว ส่วนใหญ่
เป็นพันธุ์ชิร์เนโคของซิซิลี พวกมันสมบูรณ์แข็งแรง ได้รับความ
การดูแลแบบเดียวกับมนุษย์ บ้านเขามีสวนเป็นที่ให้
พวกมันขบถายและวิ่งเล่น เห็นแล้วชื่นใจ ได้ยินเสียงก็
ชื่นใจเหมือนกัน เสียงพวกมันเห่าหอนซึ่งบางครั้งทำให้
เพื่อนบ้านบ่นงิมงานั้น เขาได้ยินเป็นเสียงดนตรี และ
แยกออกว่าเป็นเสียงของตัวไหน สภาพจิตใจของมันเป็น
อย่างไร อารมณ์ดีหรืออารมณ์เสีย หรือเป็นโรคไข้หัดสุนัข
ใช่แล้วละ ไม่น่าจะมีสาเหตุอื่น เป็นเรื่องล้อเล่น แต่